

Az ismeretkör: A nevelés, oktatás és képzés pszichológiai, társadalmi, politikai, jogi háttere, magyar és nemzetközi aspektusai, trendjei 2.

Kredittartománya: 10 kredit

Tantárgyai:

1) Az Európai Unió oktatáspolitikája

2) Oktatásszociológia

Tantárgy neve: Oktatásszociológia NTMA szak

Neptunkód: NEVMAN2006, NEVMAL2006

Kreditértéke: 5

A tantárgy besorolása: kötelező.

A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100 % elmélet.

A tanórátípusa: előadás, **óraszám:** 20 óra/félév.

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további módok, jellemzők:**

- szakirodalom feldolgozása műhelymunka keretein belül.

A számonkérés módja: kollokvium.

A tantárgy **tantervi helye:** 2. félév.

Előtanulmányi feltételek:-

Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A kurzus az oktatás társadalmi összefüggésrendszerével foglalkozik. Ezen belül a társadalmi mozgásokat elemzi a tudomány horizontján és az iskolarendszerben. Vizsgálja az emberi erőforrások fejlődését (iskolaszint, szakmai orientációk). A kurzus során olyan kérdésekre keresünk választ, hogy mi történik az iskolarendszerben: valóban tudásátadás, mobilitás, szocializációs folyamat zajlik-e, és ha igen akkor milyen módon, illetve, hogy hogyan működik a család és a társadalom közé bekapcsolt intézmény mint másodlagos szocializációs színtér. A kurzus során érintjük a fentiekén túl a médiaértés, és a kritikus, szelektív médiafogyasztás kérdéseit. A kreatív, ugyanakkor felelősségteljes használat kapcsán célunk, hogy hallgatóink képessé váljanak a valós tények és a fikció megkülönböztetésére, felismerjék a valóságábrázolás különböző szintjeit. A témakör érinti a digitális lábnyom és az online zaklatások fogalmát is. A kurzus egyik célja, hogy felhívja a figyelmet azokra a beállításokra és szabályszerűségekre, amelyek ismeretében biztonságosan használható az internet. A tematika kiemelten foglalkozik a közösségi oldalak rejtett veszélyeivel is. Kiemelt témakörünk még a digitális írástudás fogalma, azaz az információs-műveltség és a kommunikációs technológiák hatékony használata. Az információhoz való hozzáférés, annak kritikus és kompetens értékelése, pontos, kreatív felhasználása az elérendő cél. Az alapvető etikai és jogi kérdések megértése és alkalmazása szintén a kurzus fő témaköre.

Kötelező, illetve ajánlott irodalom:

1. Fehérvári Anikó (2014): *A szakmai képzés és társadalmi átalakulás*. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, ISBN: 978 963 287 070 0
2. Golnhofer Erzsébet (2006, szerk.): *Az iskolák belső világa*, ELTE PPK Neveléstudományi Intézet, Budapest, ISBN: 963970 4644
3. Kozma Tamás (2004): *Bevezetés a nevelésszociológiába*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, ISBN: 9631955125
4. Meleg Csilla (2003, szerk.): *Iskola és társadalom Dialóg Campus*, Pécs, ISBN: 9639542040
5. Polónyi István (2013): *Az aranykor vége – bezárnak-e a papírgyárak? A hazai felsőoktatás rendszerváltás utáni 20 éve – oktatásgazdasági és oktatáspolitikai nézőpontból*. Budapest,

Gondolat Kiadói Kör Kft. ISBN: 9789636932886

6. Nagy Péter Tibor – Veroszta Zsuzsa (2014): *A felsőoktatás kutatása*. Gondolat, Budapest
ISBN: 978 963 693 551 1

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri a neveléstudomány és a hozzá kapcsolódó társ- és határtudományok legfontosabb hazai és nemzetközi elméleteit, összefüggéseit és probléma megoldási módszereit.
- Ismeri a nevelés-oktatás elméleti modelljeinek hátterét, a különböző elméleti paradigmák evolúcióját, rendszerbe tudja foglalni a multi- és interkulturális pedagógia nemzetközi megközelítéseit.
- Alaposan ismeri a neveléstudományi, társadalomtudományi kutatások kvalitatív és kvantitatív és kevert módszereit, eszközeit és ezek alkalmazási lehetőségeit és korlátait. Ismeri a kutatásra vonatkozó etikai normákat.
- Ismeri és szakszerűen alkalmazni képes a digitális kommunikáció, az információ kezelésének szabályait.
- Tisztában van a nevelési/oktatási/szociális ellátórendszer/kutatási intézmények/közösségi és civilszervezetek/plébániák adminisztrációs, adattárolási, adatkezelési, adatszolgáltatási rendszereinek működésével.
- Ismeri szakterületének digitális ismeretszerzési eszközeit, IKT-technikáit és problémamegoldási módszereit.

b) képességei

- A neveléstudomány és társdiszciplínák köréből származó információk gyűjtésében, hazai és nemzetközi adatbázisok kezelésében releváns nézőpontok szerint képes választani, ezeket feladataiban felhasználni, önállóan alkalmazni.
- Alkalmazza az interdiszciplináris modelleket, képes egy adott probléma több szempontú elemzésére, ami a reális helyzetértelmezést és a konkrét szituációkban történő hatékony alternatív megoldásokat is lehetővé teszi.
- Képes önálló szempontok szerint szakmai anyagok elkészítésére, kutatásai eredményeinek objektív bemutatására, elemzésére, és rövidebb szakmai tanulmányok önálló megírására.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével megfelelő képzési feltételek megteremtésére, valamint egyéni tanulási utak megtervezésének segítésére.
- Rendelkezik azzal a tudással, mellyel képes szakszerűen és etikusan kezelni az elektronikus információkat.
- Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.
- Az összegyűjtött digitális információkat rendszerezni, elemezni tudja, az összefüggések megragadására és kezelésére képes.

c) attitűdje

- Folyamatosan átértékeli saját viszonyulásait a társadalmi és kulturális különbségekhez, a kisebbségek helyzete iránti érzékenység és az emberi jogok tisztelete jellemzi. Fontosnak tartja szakmai munkájában a társadalmi egyenlőtlenségekből fakadó problémák figyelembe vételét, és magáévá teszi a méltányosság szemléletét.
- Értékelő, értelmező reflektivitással közelít a gyakorlat és elmélet kapcsolatához. Megalapozott szakmai kritikát fogalmaz meg, saját véleményét meggyőzően és szabatosan fejt ki, szakmai vitákban érvelni tud.
- Szakmai identitásában fontosnak tartja a társadalomtudományi nézőpontot, nyitott a neveléstudomány interdiszciplináris megközelítésére.
- A digitális szemléletmódja nyitott, innovatív, a szakterületén zajló digitális technológiai

fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.

- Az elektronikus kommunikációban döntéseit minden szempontot mérlegelve, a jogi és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg.
- Kreatívan, kritikusan, innovatívan viszonyul az információs műveltséghez, eredményesen tájékozódik a XXI. századi literációs kultúrában.
- Felelős és kezdeményező szerepet vállal az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek és gyakorlati kontextusba átültetésének, a szakmájának és a közösség érdekeinek szolgálatába állítására.

d) autonómiája és felelőssége

- Kezdeményező szerepet vállal a jelenségek megértésében, a felelős gondolkodásra ösztönzésben, saját tevékenységeiben, döntéseiben a tudományos-szakmai szempontokat juttatja érvényre.
- Szakmai meggyőződésen alapuló önálló döntéseket hoz, prioritásként kezeli a kutatásalapú véleménynyilvánítást és tevékenységet.
- Megbízható szakmai partner a különböző együttműködésekben, a kooperációban vezető és vezetett szerepeket is hatékonyan betölt.
- Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.
- Tudatos, kritikus, önreflektív, innovatív a digitális kultúra alakításában.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő digitális ismereteit, készségeit, képességeit fejleszti, és új kompetenciákat sajátít el.
- Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.

Tantárgy felelőse: Dr. Csürkéné dr. Mándi Nikoletta főiskolai tanár PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Elekes Györgyi főiskolai docens PhD